

Příloha č. T3: Rámcová směrnice péče o les podle souborů lesních typů

Číslo směrnice	Kategorie lesa	Soubory lesních typů
1	Přírodní rezervace - les zvláštního určení (podle § 8/2/a zákona č. 289/1995 Sb.)	2C, 3S, 3C
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin		
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)	
2C	DBZ 2-5, HB 1-3, LP 1-3, BK +-2, BO 0-1, (BR, BB, JS, JV) +-1, (BRK, JR) 0-+	
3S	BK 3-5, DBZ 1-3, HB 1-3, LP 1-3, JD 0-1, (JV, KL) 0-1, (BR, BB, DB, JL, JLH, JS, OS, TR) 0-1	
3C	BK 2-3, DBZ 2-3, HB 1-3, LP 1-3, BO 0-1, (BR, BB, JS, JV) +-1, (BRK, JR) 0-+	
- uvedený model je pouze orientační, rozhodující je dynamika přirozené obnovy zastoupených původních druh dřevin.		
Porostní typ A		
Listnatý s převahou DBZ		
Základní rozhodnutí		
Hospodářský způsob (forma)		
Výběrný, podrostní, násečný - (účelový výběr)		
Obmýtí	Obnovní doba	
Fyzický věk (do LHP 200 let)	Nepřetržitá	
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty		
<p>- Lesy (a) tvořené dřevinami přirozené druhové skladby (viz výše bod „cílová druhová skladba“), smíšené, obnovované přednostně cestou přirozené obnovy (případně částečně i cestou obnovy umělé), (b) s věkově (resp. tloušťkově) a prostorově rozrůzněnou dřevinnou složkou (alespoň částečně víceetážové), (c) s ponecháváním části objemu starých silných stromů k fyzickému dožití a k zetlení (viz níže bod „provádění nahodilých těžeb“). Tento cíl je třeba naplňovat až do úrovně nejnižších jednotek prostorového rozdělení lesa.</p> <p>- Stavby býložravé zvěře umožňující úspěšné odrůstání zmlazení všech zastoupených dřevin PDS.</p>		
Způsob obnovy a obnovní postup, včetně doporučených technologií		

Způsob obnovy:

- **Přirozená obnova:** Podporovat a využívat přirozenou (generativní, příp. i vegetativní) obnovu dřevin PDS jako základní způsob obnovy (cílem je zachování genetické rozmanitosti populací dřevin PDS).
- **Umělá obnova:** Jen za účelem (a) vnášení málo zastoupených nebo chybějících dřevin PDS, (b) při dlouhodobé stagnaci nebo neúspěchu obnovy přirozené (DBZ).
- **Lhůta pro zajištění mladých porostů:** podle potřeby lze prodloužit (za účelem využití více semenných let dřevin PDS a z důvodu obvykle nižších výškových přírůstků dřevin pod porostem a v malých porostních mezerách).
- **Umělou obnovu neprovádět** na pozemcích určených k plnění funkcí lesa s biologicky hodnotnou nelesní vegetací (vymezovat je v rámci PUPFL jako bezlesí nebo jiné pozemky).
- **Mechanizovaná příprava půdy:** Nelze provádět přípravu půdy spojenou s odstraňováním pařezů, s likvidací přirozeného zmlazení dřevin PDS nebo s plošným narušováním půdního povrchu a bylinné vegetace.

Obnovní postup:

- **Clonné seče** za účelem přirozené obnovy dřevin PDS přednostně ve všech porostních skupinách s dostatečným zastoupením plodících dřevin PDS. Plochy obnovních prvků: do 0,2 ha. Počet zásahů (fází): podle stavu porostů a přirozeného zmlazení dřevin PDS. Lze kombinovat s předsunutými obnovními prvky (skupinovými sečemi clonnými nebo kotlíky) za účelem přirozené nebo umělé obnovy dřevin PDS. Ponechávat nedomýcené dřeviny a jejich skupiny (viz níže).
- **Výběr účelový** (jednotlivý, skupinovitý) v mýtně zralých porostech za účelem např. (a) odstraňování stanovištně nepůvodních dřevin (např. SM,BO aj.), (b) uvolňování vzácných (málo zastoupených) dřevin PDS, (c) nepasečného obhospodařování lesa v porostních skupinách, ve kterých by byl tento postup dohodnut s vlastníkem lesa (nemusí jít o cílevědomé vytváření tloušťkové struktury lesa výběrného ve smyslu teorie pěstování lesů) apod. Výběr lze využívat ve spojení s jinými uvedenými obnovními postupy.

Doporučení k ponechávání nedomýcených (netěžených) dřevin při pasečné obnově lesa:

Obecné zásady:

- V každém dílci (ve kterém to stav lesů umožní) zajišťovat stálou (nepřetržitou) přítomnost porostních skupin, etáží a jejich částí (tzn. skupin dřevin a jednotlivých dřevin PDS) s věkem přesahujícím věk počátku obnovy (podle příslušného hospodářského souboru) a o zásobě (m³) odpovídající součinu cca 30 % plochy konkrétního dílce (v ha) a hodnoty průměrné zásoby (v m³/ha) plně zakmeněných mýtních porostů (podle LHP nebo LHO), a to v souladu s níže uvedeným postupem. Ponechané dřeviny PDS lze těžit, dosáhnou-li jiné vhodné (postupně dorůstající) porostní skupiny nebo etáže ve stejném dílci požadovaného věku (věku počátku obnovy), plochy a zásoby (viz výše). Alespoň část z nedomýcených dřevin PDS v dílci (cca min. 10 m³/ha) ponechat do fyzického dožití a k zetlení. Naplňování tohoto doporučení je v pasečně obhospodařovaných lesích uvedeného typu evropského stanoviště nezbytným předpokladem pro uchování biologické rozmanitosti lesních ekosystémů v celé její šíři (resp. pro udržení příznivého stavu typu evropského stanoviště).
- V dlouhodobém výhledu usilovat nejlépe na úrovni dílců o vytvoření vyvážené věkové struktury porostů dřevin PDS.

Doporučený postup v jednotlivých dílcích:

- Nedomýcené ponechávat na obnovních prvcích jednotlivé dřeviny PDS (tzv. „výstavky“) v počtu min. 2 ks/ha souvislých porostů 1. věkové třídy; přednostně ponechávat vitální dřeviny s výčetní tloušťkou kmenů min. 35+ cm (lépe však cca 50+ cm) a s dobře vyvinutou korunou (zejména BK, DBZ, HB, KL).
- Nedomýcené ponechávat skupiny dřevin PDS přednostně v růstové fázi střední a silnější kmenoviny (tzn. se střední výčetní tloušťkou hlavních druhů dřevin cca 30+ cm) na plochách o různé rozloze (v rozpětí cca 0,10-0,30 ha) a s různou hodnotou zakmenění (v rozpětí cca 3-10, při hodnotě zakmenění menší než 7 s existencí následného porostu), rozmístěné pokud možno po ploše celého dílce. Aspoň jedna nedomýcená skupina dřevin v dílci by měla mít plochu min. 0,30 ha.

Nedomýcené rovněž ponechávat: (a) vitální jedince vzácných dřevin PDS (jilmy, TR, aj.), (b) lesní okraje (1-2 řady stromů), (c) doupné stromy a stromy s hnízdy velkých ptáků (dravců, čápa černého), (d) břehové porosty vodních toků (1-2 řady stromů).

Způsob zalesnění, stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu

Zalesňovací cíle plánovat po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody (v souladu s cílovými druhovými skladbami na zastoupených SLT – viz výše). Převážně sadba (případně podsadba) jamková (n. šterbinová). Minimální počty sazenic: podle vyhlášky č. 139/2004 Sb. Požadovaná kvalita sazenic: podle vyhlášky č. 29/2004 Sb. Původ reprodukčního materiálu: přednostně z přírodní lesní oblasti (PLO) 30-Drahanská vrchovina a ze stejného lesního vegetačního stupně (LVS) s výškovým posunem +/- jeden LVS (využívat lze i nárosty vyzvednuté z geneticky vhodných porostů). Případně kultury zakládat smíšené (vícedruhové) již při prvním zalesnění (zastoupení hlavní dřeviny max. 70%), v případě opakovaného zalesnění (doplňování nárostů, vylepšování kultur) přednostně vysazovat jiné dřeviny PDS než dřeviny hlavní (podporovat druhovou pestrost). Z dubů používat v ZCHU k umělé obnově výhradně dub zimní (DBZ).

Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů, včetně doporučených technologií

Péče o nárosty a kultury:

Ochrana proti poškozování zvěří - přednostně oplocenkami (případně jinými lokálně účinnými způsoby), podle potřeby individuální mechanická ochrana vzácných nebo jednotlivě či skupinovitě vnášených dřevin PDS (jde o klíčové opatření pro zajištění generační obměny populací dřevin PDS v zastoupených lesních ekosystémech).

Ochrana proti konkurující vegetaci (buřeni) Mechanická ochrana: vyžínání, výsek, výřez či ošlapávání buřeně (podle potřeby do zajištění nárostů či kultur); v kulturách šetřit přirozené zmlazení dřevin PDS. Chemická ochrana: herbicidy používat jen zcela výjimečně (po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody) pouze v případech, kdy nehrozí nebezpečí závažného nebo nevratného poškození nebo ničení přirozené vegetace (např. při likvidaci některých invazních nebo expanzivních druhů rostlin).

Pročistky - podle potřeby prostřihávky (n. protrhávky) nárostů z přirozené obnovy za účelem uvolnění jedinců málo zastoupených (vtroušených) nebo konkurenčně slabších dřevin PDS (podporovat druhovou pestrost dřevin).

Výchova porostů:

Obecné zásady: V jednotlivých porostních skupinách (a) usilovat o zachování či o dosažení přirozeného zastoupení listnatých dřevin PDS na příslušných SLT (viz výše bod „cílová druhová skladba“), (b) šetřit a uvolňovat vitální jedince málo zastoupených (vtroušených) dřevin PDS (bez ohledu na kvalitu kmene), (c) odstraňovat geograficky nepůvodní druhy dřevin (bude-li zjištěn jejich výskyt), (d) šetřit přípravné (pionýrské) dřeviny PDS (BR, JIV, OS, JR aj.) alespoň při okrajích porostních skupin, (e) vytěžené listnaté dříví (z prořezávek) nebo jeho část (z probírek) ponechávat (podle úvahy vlastníka) v porostech k zetlení (podpora biologické rozmanitosti).

Prořezávky: Počet zásahů: podle stavu lesa v jednotlivých porostních skupinách. Postup: obecné zásady viz výše, jinak převážně tvarový výběr v úrovni a nadúrovni hlavních dřevin (do podúrovně zbytečně nezasahovat); šetřit keře (brslen bradavičnatý apod.); „jednocení“ (snižování počtu) kmenů dřevin výmladkového původu rostoucích z jednoho pařezu (podle potřeby).

Probírky v porostech do 40 let: Interval zásahů: 5-10 let, podle stavu lesa v jednotlivých porostních skupinách. Postup: obecné zásady viz výše, jinak převážně kladný tvarový výběr v úrovni a nadúrovni hlavních dřevin (do podúrovně zbytečně nezasahovat); šetřit keře (brslen bradavičnatý apod.); „jednocení“ (snižování počtu) kmenů dřevin výmladkového původu rostoucích z jednoho pařezu (podle potřeby).

Probírky v porostech 40+ let: Interval zásahů: 10-15 let, podle stavu lesa v jednotlivých porostních skupinách. Postup: obecné zásady viz výše, jinak převážně kladný tvarový výběr v úrovni hlavních dřevin, podpora výškové rozrůzněnosti (do podúrovně zbytečně nezasahovat), šetřit keře (brslen bradavičnatý apod.), uvolňování korun vybraných dřevin PDS (všech zastoupených druhů) pro pozdější přirozenou obnovu (podpora plodivosti), šetřit vybrané souše listnáčů.

Opatření ochrany lesa včetně doporučených technologií

Ohrožení: mladé porosty dřevin PDS obecně-poškozením býložravou zvěří (zejména málo zastoupené druhy listnáčů); duby-holožiry obaleče dubového (*Tortrix viridana*) nebo píďalek (*Geometridae*) n. chřadnutím s tracheomykózními příznaky (houby); JS-chřadnutím (houba *Chalara fraxinea*); OL-chřadnutím (houba *Phytophthora alni*); jilmu-grafiózou (houba *Graphium ulmi*); SM-hnilobami (václavky – *Armillaria* sp.), žíry kůrovců (brouků z podčeledi *Scolytinae*); BO, MD-žíry kůrovců.

Opatření: zejména (a) zajišťovat ochranu dřevin proti poškození zvěří, (b) v případě plošného hynutí některého druhu dřeviny PDS (v současnosti JS) postupovat podle stavu lesa v jednotlivých částech ZCHU po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody.

Biocidy (kromě repelentů a atraktantů) používat jen výjimečně (po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody) pouze v případech, kdy nehrozí nebezpečí závažného hubení přirozeně se vyskytujících živočichů (zejména bezobratlých).

Provádění nahodilých těžeb včetně doporučených technologií

Provádění nahodilých těžeb: Zpracovávat bez omezení lze SM, BO a MD napadené kůrovci (napadené dřevo po těžbě včas odvézt z lesa nebo odkornit, biocidy používat co nejméně a jen po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody). - Ponechávat vybrané dřeviny PDS do fyzického dožití a k zetlení v objemu min. cca 10 m³/ha (přednostně stojící pahýly zlomů o výšce do 4-5 m, stávající i potenciální doupné stromy stromy s výčetní tloušťkou nad 35 cm, vybrané vývraty) tak, aby bylo vyloučeno nebezpečí pádu ponechaných dřevin na lesní cesty, značené trasy, inženýrské sítě a na obhospodařované nelesní pozemky.

Těžba dříví - Umístování těžeb (nejsou-li umístěny v LHP n. LHO) provádět po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody. Těžební metoda: při výběrech přednostně sortimentní; metodu volit tak, aby bylo minimalizováno riziko poškození stojících dřevin těžbou a následným soustředěním dříví. Způsob nakládání se zbytky dřevní hmoty po těžbě (ponechání k zetlení, pálení, štěpkování, drcení aj.) volit po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody (neprovádět např. mechanizované shrnování klestu do valů, drcení klestu se zapravováním drtě do půdy apod.). Termíny těžby: přednostně září-březen (netýká se nahodilé těžby SM, BO a MD).

Soustředování dříví - Prostředky: vyvážecí soupravy (přednostně), UKT, SLKT s nízkotlakými pneumatikami, koně.

Soustředování dříví provádět za dostatečné únosnosti půdy (za sucha nebo za zámrazu), šetrně k vegetaci a půdě.

Termíny soustředování: přednostně září-březen (netýká se nahodilé těžby SM, BO a MD); termíny odvozu listnatého dříví z lesa: přednostně do 30. 4. (včas neodvezené vytěžené dříví může působit jako ekologická past pro vzácné druhy hmyzu vázané na mrtvé dřevo).

Poznámka

Myslivost:

- Usilovat o udržování stavů býložravé zvěře umožňujících úspěšné odrůstání zmlazení dřevin PDS v lesích ZCHU.

Náhrada újmy:

- Případné oprávněné nároky na náhradu újmy za ztížené lesní hospodaření mohou vlastníci nebo nájemci pozemků uplatnit v souladu s § 58 zákona č. 114/1992 Sb. a s vyhláškou č. 335/2006 Sb.

Číslo směrnice	Kategorie lesa	Soubory lesních typů
2	Přírodní rezervace - les zvláštního určení (podle § 8/2/a zákona č. 289/1995 Sb.)	3L
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin		
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)	
3L	OL 5, JS 5 (BB, DB, JD, JL, JLV, JLH, JV, KL, OLS, OS, SM, TPC, VR, keře) 0-1 - uvedený model je pouze orientační, rozhodující je dynamika přirozené obnovy zastoupených původních druh dřevin.	
Porostní typ A		
Listnaté ostatní		
Základní rozhodnutí		
Hospodářský způsob (forma)		
Podrostní, výběrný		
Obmýtí	Obnovní doba	
Fyzický věk (do LHP 150 let)	Nepřetržitá	
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty		
- Lesy (a) tvořené dřevinami přirozené druhové skladby (viz výše bod „cílová druhová skladba“), smíšené, obnovované přednostně cestou přirozené obnovy (případně částečně i cestou obnovy umělé), (b) s věkově (resp. tloušťkově) a prostorově rozrůzněnou dřevinnou složkou (alespoň částečně víceetážové), (c) s ponecháváním části objemu starých silných stromů k fyzickému dožití a k zetlení (viz níže bod „provádění nahodilých těžeb“). Tento cíl je třeba naplňovat až do úrovně nejnižších jednotek prostorového rozdělení lesa. - Stavby býložravé zvěře umožňující úspěšné odrůstání zmlazení všech zastoupených dřevin PDS.		
Způsob obnovy a obnovní postup, včetně doporučených technologií		

Způsob obnovy:

- Přirozená obnova: Podporovat a využívat přirozenou (generativní, příp. i vegetativní) obnovu dřevin PDS jako základní způsob obnovy (cílem je zachování genetické rozmanitosti populací dřevin PDS).
- Umělá obnova: Jen za účelem (a) vnášení málo zastoupených nebo chybějících dřevin PDS, (b) při dlouhodobé stagnaci nebo neúspěchu obnovy přirozené (DBZ) nebo kolapsu populace JS.
- Lhůta pro zajištění mladých porostů: podle potřeby lze prodloužit (za účelem využití více semenných let dřevin PDS a z důvodu obvykle nižších výškových přírůstků dřevin pod porostem a v malých porostních mezerách).
- Umělou obnovu neprovádět na pozemcích určených k plnění funkcí lesa s biologicky hodnotnou nelesní vegetací (vymezovat je v rámci PUPFL jako bezlesí nebo jiné pozemky).
- Mechanizovaná příprava půdy: Nelze provádět přípravu půdy spojenou s odstraňováním pařezů, s likvidací přirozeného zmlazení dřevin PDS nebo s plošným narušováním půdního povrchu a bylinné vegetace.

Obnovní postup:

- Clonné seče za účelem přirozené obnovy dřevin PDS přednostně ve všech porostních skupinách s dostatečným zastoupením plodících dřevin PDS. Plochy obnovních prvků: do 1 ha, lépe však výrazně menší. Počet zásahů (fází): podle stavu porostů a přirozeného zmlazení dřevin PDS. Lze kombinovat s předstunutými obnovními prvky (skupinovými sečemi clonnými nebo kotlíky) za účelem přirozené nebo umělé obnovy dřevin PDS. Ponechávat nedomyšlené dřeviny a jejich skupiny (viz níže).
- Výběr účelový (jednotlivý, skupinový) v mýtně zralých porostech za účelem např. (a) odstraňování stanovištně nepůvodních dřevin (např. SM,BO aj.), (b) uvolňování vzácných (málo zastoupených) dřevin PDS, (c) nepasečného obhospodařování lesa v porostních skupinách, ve kterých by byl tento postup dohodnut s vlastníkem lesa (nemusí jít o cílevědomé vytváření tloušťkové struktury lesa výběrného ve smyslu teorie pěstování lesů) apod. Výběr lze využívat ve spojení s jinými uvedenými obnovními postupy.

Doporučení k ponechávání nedomyšlených (netěžených) dřevin při pasečné obnově lesa:

Obecné zásady:

- V každém dílci (ve kterém to stav lesů umožní) zajišťovat stálou (nepřetržitou) přítomnost porostních skupin, etáží a jejich částí (tzn. skupin dřevin a jednotlivých dřevin PDS) s věkem přesahujícím věk počátku obnovy (podle příslušného hospodářského souboru) a o zásobě (m³) odpovídající součinu cca 30 % plochy konkrétního dílce (v ha) a hodnoty průměrné zásoby (v m³/ha) plně zakmeněných mýtních porostů (podle LHP nebo LHO), a to v souladu s níže uvedeným postupem. Ponechané dřeviny PDS lze těžit, dosáhnou-li jiné vhodné (postupně dorůstající) porostní skupiny nebo etáže ve stejném dílci požadovaného věku (věku počátku obnovy), plochy a zásoby (viz výše). Alespoň část z nedomyšlených dřevin PDS v dílci (cca min. 10 m³/ha) ponechat do fyzického dožití a k zetlení. Naplňování tohoto doporučení je v pasečné obhospodařovaných lesích uvedeného typu evropského stanoviště nezbytným předpokladem pro uchování biologické rozmanitosti lesních ekosystémů v celé její šíři (resp. pro udržení příznivého stavu typu evropského stanoviště).
- V dlouhodobém výhledu usilovat nejlépe na úrovni dílců o vytvoření vyvážené věkové struktury porostů dřevin PDS.

Doporučený postup v jednotlivých dílcích:

- Nedomyšlené ponechávat na obnovních prvcích jednotlivé dřeviny PDS (tzv. „výstavky“) v počtu min. 2 ks/ha souvislých porostů 1. věkové třídy; přednostně ponechávat vitální dřeviny s výčetní tloušťkou kmenů min. 35+ cm (lépe však cca 50+ cm) a s dobře vyvinutou korunou (zejména BK, DB, DBZ, HB, JV, KL).
- Nedomyšlené ponechávat skupiny dřevin PDS přednostně v růstové fázi střední a silnější kmenoviny (tzn. se střední výčetní tloušťkou hlavních druhů dřevin cca 30+ cm) na plochách o různé rozloze (v rozpětí cca 0,10-0,30 ha) a s různou hodnotou zakmenění (v rozpětí cca 3-10, při hodnotě zakmenění menší než 7 s existencí následného porostu), rozmístěné pokud možno po ploše celého dílce. Aspoň jedna nedomyšlená skupina dřevin v dílci by měla mít plochu min. 0,30 ha.

Nedomyšlené rovněž ponechávat: (a) vitální jedince vzácných dřevin PDS (jilmy, TR, aj.), (b) lesní okraje (1-2 řady stromů), (c) doupné stromy a stromy s hnízdy velkých ptáků (dravců, čápa černého), (d) břehové porosty vodních toků (1-2 řady stromů).

Způsob zalesnění, stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu

Zalesňovací cíle plánovat po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody (v souladu s cílovými druhovými skladbami na zastoupených SLT – viz výše). Převážně sadba (případně podsadba) jamková (n. šterbinová), na vlhčích místech kopečková. Minimální počty sazenic: podle vyhlášky č. 139/2004 Sb. Požadovaná kvalita sazenic: podle vyhlášky č. 29/2004 Sb. Původ reprodukčního materiálu: přednostně z přírodní lesní oblasti (PLO) 30-Drahanská vrchovina a ze stejného lesního vegetačního stupně (LVS) s výškovým posunem +/- jeden LVS (využívat lze i nárosty vyzvednuté z geneticky vhodných porostů). Případné kultury zakládat smíšené (vícedruhové) již při prvním zalesnění (zastoupení hlavní dřeviny max. 70%), v případě opakovaného zalesnění (doplňování nárostů, vylepšování kultur) přednostně vysazovat jiné dřeviny PDS než dřeviny hlavní (podporovat druhovou pestrost). Z dubů používat v ZCHU k umělé obnově výhradně dub zimní (DBZ).

Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů, včetně doporučených technologií

Péče o nárosty a kultury:

Ochrana proti poškozování zvěří - přednostně oplocenkami (případně jinými lokálně účinnými způsoby), podle potřeby individuální mechanická ochrana vzácných nebo jednotlivě či skupinovitě vnášených dřevin PDS (jde o klíčové opatření pro zajištění generační obměny populací dřevin PDS v zastoupených lesních ekosystémech).

Ochrana proti konkurující vegetaci (buřeni) Mechanická ochrana: vyžínání, výsek, výřez či ošlapávání buřeně (podle potřeby do zajištění nárostů či kultur); v kulturách šetřit přirozené zmlazení dřevin PDS. Chemická ochrana: herbicidy používat jen zcela výjimečně (po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody) pouze v případech, kdy nehrozí nebezpečí závažného nebo nevratného poškození nebo ničení přirozené vegetace (např. při likvidaci některých invazních nebo expanzivních druhů rostlin).

Pročistky - podle potřeby prostřihávky (n. protrhávky) nárostů z přirozené obnovy za účelem uvolnění jedinců málo zastoupených (vtroušených) nebo konkurenčně slabších dřevin PDS (podporovat druhovou pestrost dřevin).

Výchova porostů:

Obecné zásady: V jednotlivých porostních skupinách (a) usilovat o zachování či o dosažení přirozeného zastoupení listnatých dřevin PDS na příslušných SLT (viz výše bod „cílová druhová skladba“), (b) šetřit a uvolňovat vitální jedince málo zastoupených (vtroušených) dřevin PDS (bez ohledu na kvalitu kmene), (c) odstraňovat geograficky nepůvodní druhy dřevin (bude-li zjištěn jejich výskyt), (d) šetřit přípravné (pionýrské) dřeviny PDS (BR, JIV, OS, JR aj.) alespoň při okrajích porostních skupin, (e) vytěžené listnaté dříví (z prořezávek) nebo jeho část (z probírek) ponechávat (podle úvahy vlastníka) v porostech k zetlení (podpora biologické rozmanitosti).

Prořezávky: Počet zásahů: podle stavu lesa v jednotlivých porostních skupinách. Postup: obecné zásady viz výše, jinak převážně tvarový výběr v úrovni a nadúrovni hlavních dřevin (do podúrovně zbytečně nezasahovat); šetřit keře (brslen bradavičnatý apod.); „jednocení“ (snižování počtu) kmenů dřevin výmladkového původu rostoucích z jednoho pařezu (podle potřeby).

Probírky v porostech do 40 let: Interval zásahů: 5-10 let, podle stavu lesa v jednotlivých porostních skupinách. Postup: obecné zásady viz výše, jinak převážně kladný tvarový výběr v úrovni a nadúrovni hlavních dřevin (do podúrovně zbytečně nezasahovat); šetřit keře (brslen bradavičnatý apod.); „jednocení“ (snižování počtu) kmenů dřevin výmladkového původu rostoucích z jednoho pařezu (podle potřeby).

Probírky v porostech 40+ let: Interval zásahů: 10-15 let, podle stavu lesa v jednotlivých porostních skupinách. Postup: obecné zásady viz výše, jinak převážně kladný tvarový výběr v úrovni hlavních dřevin, podpora výškové rozrůzněnosti (do podúrovně zbytečně nezasahovat), šetřit keře (brslen bradavičnatý apod.), uvolňování korun vybraných dřevin PDS (všech zastoupených druhů) pro pozdější přirozenou obnovu (podpora plodivosti), šetřit vybrané souše listnáčů.

Opatření ochrany lesa včetně doporučených technologií

Ohrožení: mladé porosty dřevin PDS obecně-poškozením býložravou zvěří (zejména málo zastoupené druhy listnáčů); duby-holožiry obaleče dubového (*Tortrix viridana*) nebo píďalek (*Geometridae*) n. chřadnutím s tracheomykózními příznaky (houby); JS-chřadnutím (houba *Chalara fraxinea*); OL-chřadnutím (houba *Phytophthora alni*); jilmu-grafiózou (houba *Graphium ulmi*); SM-hnilobami (václavky – *Armillaria* sp.), žíry kůrovců (brouků z podčeledi *Scolytinae*); BO, MD-žíry kůrovců.

Opatření: zejména (a) zajišťovat ochranu dřevin proti poškození zvěří, (b) v případě plošného hynutí některého druhu dřeviny PDS (v současnosti JS) postupovat podle stavu lesa v jednotlivých částech ZCHU po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody.

Biocidy (kromě repelentů a atraktantů) používat jen výjimečně (po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody) pouze v případech, kdy nehrozí nebezpečí závažného hubení přirozeně se vyskytujících živočichů (zejména bezobratlých).

Provádění nahodilých těžeb včetně doporučených technologií

Provádění nahodilých těžeb: Zpracovávat bez omezení lze SM, BO a MD napadené kůrovci (napadené dřevo po těžbě včas odvézt z lesa nebo odkornit, biocidy používat co nejméně a jen po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody). - Ponechávat vybrané dřeviny PDS do fyzického dožití a k zetlení v objemu min. cca 10 m³/ha (přednostně stojící pahýly zlomů o výšce do 4-5 m, stávající i potenciální doupné stromy stromy s výčetní tloušťkou nad 35 cm, vybrané vývraty) tak, aby bylo vyloučeno nebezpečí pádu ponechaných dřevin na lesní cesty, značené trasy, inženýrské sítě a na obhospodařované nelesní pozemky.

Těžba dříví - Umístování těžeb (nejsou-li umístěny v LHP n. LHO) provádět po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody. Těžební metoda: při výběrech přednostně sortimentní; metodu volit tak, aby bylo minimalizováno riziko poškození stojících dřevin těžbou a následným soustředováním dříví. Způsob nakládání se zbytky dřevní hmoty po těžbě (ponechání k zetlení, pálení, štěpkování, drcení aj.) volit po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody (neprovádět např. mechanizované shrnování klestu do valů, drcení klestu se zapravováním drtě do půdy apod.). Termíny těžby: přednostně září-březen (netýká se nahodilé těžby SM, BO a MD).

Soustředování dříví - Prostředky: vyvážecí soupravy (přednostně), UKT, SLKT s nízkotlakými pneumatikami, koně.

Soustředování dříví provádět za dostatečné únosnosti půdy (za sucha nebo za zámrazu), šetrně k vegetaci a půdě.

Termíny soustředování: přednostně září-březen (netýká se nahodilé těžby SM, BO a MD); termíny odvozu listnatého dříví z lesa: přednostně do 30. 4. (včas neodvezené vytěžené dříví může působit jako ekologická past pro vzácné druhy hmyzu vázané na mrtvé dřevo).

Poznámka

Myslivost:

- Usilovat o udržování stavů býložravé zvěře umožňujících úspěšné odrůstání zmlazení dřevin PDS v lesích ZCHU.

Náhrada újmy:

- Případné oprávněné nároky na náhradu újmy za ztížené lesní hospodaření mohou vlastníci nebo nájemci pozemků uplatnit v souladu s § 58 zákona č. 114/1992 Sb. a s vyhláškou č. 335/2006 Sb.

Číslo směrnice	Kategorie lesa	Soubory lesních typů
3	Přírodní rezervace - les zvláštního určení (podle § 8/2/a zákona č. 289/1995 Sb.)	3A,3C,3D,3L,3S,2Z
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin		
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)	
3A	BK 3-6, HB 1-3, (LP, LPV) 1-3, DBZ +-2, JD +-1, (JV, KL) 1-3, JLH +-1, JS +-1, (BB, BR, BRK, DB, JD, OS, TR, TS) 0-+	
3C	BK 2-3, DBZ 2-3, HB 1-3, LP 1-3, BO 0-1, (BR, BB, JS, JV) +-1, (BRK, JR) 0-+	
3D	BK 3-5, HB 1-3, LP 1-3, DBZ 1, JD +-1, (JV, KL) 1-3, (BB, DB, JL, JLH, JS, OS, TR) 0-1	
3L	OL 5, JS 5 (BB, DB, JD, JL, JLV, JLH, JV, KL, OLS, OS, SM, TPC, VR, keře) 0-1	
3S	BK 3-5, DBZ 1-3, HB 1-3, LP 1-3, JD 0-1, (JV, KL) 0-1, (BR, BB, DB, JL, JLH, JS, OS, TR) 0-1	
2Z	DBZ 5-9, BO +-3, BR +-2, HB +-1, LP +-1 (BK, BB, BRK, JR) 0-+	
- uvedený model je pouze orientační, rozhodující je dynamika přirozené obnovy zastoupených původních druh dřevin.		
Porostní typ A		
Jehličnatý s převahou SM, BO		
Základní rozhodnutí		
Hospodářský způsob (forma)		
Holosečný, podrostní, násečný		
Obmýtí	Obnovní doba	
80 - 110	20-30	
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty		
<p>- Přeměna druhové a prostorové skladby na lesy (a) tvořené dřevinami přirozené druhové skladby (viz výše bod „cílová druhová skladba“), smíšené, obnovované přednostně cestou přirozené obnovy (případně částečně i cestou obnovy umělé), (b) s věkově (resp. tloušťkově) a prostorově rozrůzněnou dřevinnou složkou (alespoň částečně víceetážové), (c) s ponecháváním části objemu starých silných stromů CDS k fyzickému dožití a k zetlení (viz níže bod „provádění nahodilých těžeb“). Tento cíl je třeba naplňovat až do úrovně nejnižších jednotek prostorového rozdělení lesa.</p> <p>- Stavby býložravé zvěře umožňující úspěšné odrůstání zmlazení všech zastoupených dřevin PDS.</p>		
Způsob obnovy a obnovní postup, včetně doporučených technologií		

Způsob obnovy:

- Umělá obnova: Převládající způsob obnovy, provádět za účelem (a) vnášení málo zastoupených nebo chybějících dřevin PDS, (b) při dlouhodobé stagnaci nebo neúspěchu obnovy přirozené dřevinné skladby z okolitých porostních skupin.
- Přirozená obnova: V místech s nadějnou přirozenou obnovou PDS podporovat a využívat přirozenou generativní obnovu dřevin PDS. (cílem přeměna druhové skladby na přírodě blízkou)
- Lhůta pro zajištění mladých porostů: 7 let (2+5).
- Umělou obnovu neprovádět na pozemcích určených k plnění funkcí lesa s biologicky hodnotnou nelesní vegetací (vymezovat je v rámci PUPFL jako bezlesí nebo jiné pozemky).
- Mechanizovaná příprava půdy: Nelze provádět přípravu půdy spojenou s odstraňováním pařezů, s likvidací přirozeného zmlazení dřevin PDS nebo s plošným narušováním půdního povrchu a bylinné vegetace.

Obnovní postup:

- Holé seče nebo náseky (okrajové seče) jen za účelem (a) umělé obnovy PDS (jen v rozsahu vycházejícím z cílových druhových skladeb na zastoupených SLT), (b) umělé obnovy porostů při přeměnách dřevinné skladby. Plochy obnovních prvků: do 1 ha, lépe však výrazně menší. Ponechávat nedomýcené dřeviny PDS nebo jejich skupiny (viz níže).
- Výběr účelový (jednotlivý, skupinovitý) v mýtně zralých porostech za účelem např. (a) odstraňování stanovištně nepůvodních dřevin (např. SM, MD aj.), (b) uvolňování vzácných (málo zastoupených) dřevin PDS.

Doporučení k ponechávání nedomýcených (netěžených) dřevin při pasečné obnově lesa:

Obecné zásady:

- V každém dílci (ve kterém to stav lesů umožní) zajišťovat stálou (nepřetržitou) přítomnost porostních skupin, etáží a jejich částí (tzn. skupin dřevin a jednotlivých dřevin PDS) s věkem přesahujícím věk počátku obnovy (podle příslušného hospodářského souboru) a o zásobě (m^3) odpovídající součinu cca 30 % plochy konkrétního dílce (v ha) a hodnoty průměrné zásoby (v m^3/ha) plně zakmeněných mýtních porostů (podle LHP nebo LHO), a to v souladu s níže uvedeným postupem. Ponechané dřeviny PDS lze těžit, dosáhnou-li jiné vhodné (postupně dorůstající) porostní skupiny nebo etáže ve stejném dílci požadovaného věku (věku počátku obnovy), plochy a zásoby (viz výše). Alespoň část z nedomýcených dřevin PDS v dílci (cca min. 10 m^3/ha) ponechat do fyzického dožití a k zetlení. Naplňování tohoto doporučení je v pasečně obhospodařovaných lesích uvedeného typu evropského stanoviště nezbytným předpokladem pro uchování biologické rozmanitosti lesních ekosystémů v celé její šíři (resp. pro udržení příznivého stavu typu evropského stanoviště).
- V dlouhodobém výhledu usilovat nejlépe na úrovni dílců o vytvoření vyvážené věkové struktury porostů dřevin PDS.

Doporučený postup v jednotlivých dílcích:

- a) Nedomýcené ponechávat na obnovních prvcích jednotlivé dřeviny PDS (tzv. „výstavky“) v počtu min. 2 ks/ha souvislých porostů 1. věkové třídy; přednostně ponechávat vitální dřeviny s výčetní tloušťkou kmenů min. 35+ cm (lépe však cca 50+ cm) a s dobře vyvinutou korunou (zejména BK, DB, DBZ, HB, JV, KL).
- b) Nedomýcené ponechávat skupiny dřevin PDS přednostně v růstové fázi střední a silnější kmenoviny (tzn. se střední výčetní tloušťkou hlavních druhů dřevin cca 30+ cm) na plochách o různé rozloze (v rozpětí cca 0,10-0,30 ha) a s různou hodnotou zakmenění (v rozpětí cca 3-10, při hodnotě zakmenění menší než 7 s existencí následného porostu), rozmístěné pokud možno po ploše celého dílce. Aspoň jedna nedomýcená skupina dřevin v dílci by měla mít plochu min. 0,30 ha.

Nedomýcené rovněž ponechávat: (a) vitální jedince vzácných dřevin PDS (jilmy, TR, aj.), (b) lesní okraje (1-2 řady stromů), (c) doupné stromy a stromy s hnízdy velkých ptáků (dravců, čápa černého), (d) břehové porosty vodních toků (1-2 řady stromů).

Způsob zalesnění, stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu

Zalesňovací cíle plánovat po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody (v souladu s cílovými druhovými skladbami na zastoupených SLT – viz výše). Převážně sadba (případně podsadba) jamková (n. šterbinová). Minimální počty sazenic: podle vyhlášky č. 139/2004 Sb. Požadovaná kvalita sazenic: podle vyhlášky č. 29/2004 Sb. Původ reprodukčního materiálu: přednostně z přírodní lesní oblasti (PLO) 30 – Dražanská vrchovina a ze stejného lesního vegetačního stupně (LVS) s výškovým posunem +/- jeden LVS (využívat lze i nárosty vyzvednuté z geneticky vhodných porostů). Případné kultury zakládat smíšené (vícedruhové) již při prvním zalesnění (zastoupení hlavní dřeviny max. 70%), v případě opakovaného zalesnění (doplňování nárostů, vylepšování kultur) přednostně vysazovat jiné dřeviny PDS než dřeviny hlavní (podporovat druhovou pestrost). Z dubů používat k umělé obnově výhradně dub zimní (DBZ).

Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů, včetně doporučených technologií

Péče o nárosty a kultury:

Ochrana proti poškozování zvěří - přednostně oplocenkami (případně jinými lokálně účinnými způsoby), podle potřeby individuální mechanická ochrana vzácných nebo jednotlivě či skupinovitě vnášených dřevin PDS (jde o klíčové opatření pro podporu populací dřevin PDS v zastoupených lesních ekosystémech).

Ochrana proti konkurující vegetaci (buřeni) Mechanická ochrana: vyžínání, výsek, výřez či ošlapávání buřeně (podle potřeby do zajištění nárostů či kultur); v kulturách šetřit přirozené zmlazení dřevin PDS. Chemická ochrana: herbicidy používat jen zcela výjimečně (po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody) pouze v případech, kdy nehrozí nebezpečí závažného nebo nevratného poškození nebo ničení přirozené vegetace (např. při likvidaci některých invazních nebo expanzivních druhů rostlin).

Pročistky - podle potřeby prostřihávky (n. protrhávky) nárostů z přirozené obnovy za účelem uvolnění jedinců málo zastoupených (vtroušených) nebo konkurenčně slabších dřevin PDS (podporovat druhovou pestrost dřevin).

Výchova porostů:

Obecné zásady: V jednotlivých porostních skupinách (a) usilovat o zachování či o dosažení přirozeného zastoupení listnatých dřevin PDS na příslušných SLT (viz výše bod „cílová druhová skladba“), (b) šetřit a uvolňovat vitální jedince málo zastoupených (vtroušených) dřevin PDS (bez ohledu na kvalitu kmene), (c) odstraňovat geograficky nepůvodní druhy dřevin (bude-li zjištěn jejich výskyt), (d) šetřit přípravné (pionýrské) dřeviny PDS (BR, JIV, OS, JR aj.), (e) vytěžené listnaté dříví (z prořezávek) nebo jeho část (z probírek) ponechávat (podle úvahy vlastníka) v porostech k zetlení (podpora biologické rozmanitosti).

Prořezávky: Počet zásahů: podle stavu lesa v jednotlivých porostních skupinách. Postup: obecné zásady viz výše, jinak převážně tvarový výběr v úrovni a nadúrovni hlavních dřevin (do podúrovně zbytečně nezasahovat); šetřit keře (brslen bradavičnatý apod.); „jednocení“ (snižování počtu) kmenů dřevin výmladkového původu rostoucích z jednoho pařezu (podle potřeby).

Probírky v porostech do 40 let: Interval zásahů: 5-10 let, podle stavu lesa v jednotlivých porostních skupinách. Postup: obecné zásady viz výše, jinak převážně kladný tvarový výběr v úrovni a nadúrovni hlavních dřevin (do podúrovně zbytečně nezasahovat); šetřit vtroušené listnáče mimo geograficky nepůvodní, nesnižovat zastoupení PDS, šetřit keře (brslen bradavičnatý apod.); „jednocení“ (snižování počtu) kmenů dřevin výmladkového původu rostoucích z jednoho pařezu (podle potřeby).

Probírky v porostech 40+ let: Interval zásahů: 10-15 let, podle stavu lesa v jednotlivých porostních skupinách. Postup: obecné zásady viz výše, jinak převážně kladný tvarový výběr v úrovni hlavních dřevin, podpora výškové rozrůzněnosti (do podúrovně zbytečně nezasahovat), šetřit keře (brslen bradavičnatý apod.), uvolňování korun vybraných dřevin PDS (všech zastoupených druhů) pro pozdější přirozenou obnovu (podpora plodivosti), šetřit vybrané souše listnáčů.

Opatření ochrany lesa včetně doporučených technologií

Ohrožení: mladé porosty dřevin PDS obecně-poškozováním býložravou zvěří (zejména málo zastoupené druhy listnáčů); duby-holožiry obaleče dubového (*Tortrix viridana*) nebo píďalek (*Geometridae*) n. chřadnutím s tracheomykózními příznaky (houby); JS-chřadnutím (houba *Chalara fraxinea*); OL-chřadnutím (houba *Phytophthora alni*); jilmy-grafiózou (houba *Graphium ulmi*); SM-hnilobami (václavky – *Armillaria* sp.), žíry kůrovců (brouků z podčeledi *Scolytinae*); BO, MD-žíry kůrovců.

Opatření: zejména (a) zajišťovat ochranu dřevin proti poškození zvěří, (b) v případě plošného hynutí některého druhu dřeviny PDS (v současnosti JS) postupovat podle stavu lesa v jednotlivých částech po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody.

Biocidy (kromě repelentů a atraktantů) používat jen výjimečně (po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody) pouze v případech, kdy nehrozí nebezpečí závažného hubení přirozeně se vyskytujících živočichů (zejména bezobratlých).

Provádění nahodilých těžeb včetně doporučených technologií

Provádění nahodilých těžeb: Zpracovávat bez omezení lze SM, BO a MD napadené kůrovci (napadené dřevo po těžbě včas odvézt z lesa nebo odkornit, biocidy používat co nejméně a jen po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody).

- Ponechávat vybrané dřeviny PDS do fyzického dožití a k zetlení v objemu min. cca 10 m³/ha (přednostně stojící pahýly zlomů o výšce do 4-5 m, stávající i potenciální doupné stromy s výčetní tloušťkou nad 35 cm, vybrané vývraty) tak, aby bylo vyloučeno nebezpečí pádu ponechaných dřevin na lesní cesty, značené trasy, inženýrské sítě a na obhospodařované nelesní pozemky.

Těžba dříví - Umístování těžeb (nejsou-li umístěny v LHP n. LHO) provádět po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody. Těžební metoda: při výběrech přednostně sortimentní; metodu volit tak, aby bylo minimalizováno riziko poškození stojících dřevin PDS těžbou a následným soustředováním dříví. Způsob nakládání se zbytky dřevní hmoty po těžbě (ponechání k zetlení, pálení, štěpkování, drcení aj.) volit po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody (neprovádět např. mechanizované shrnování klestu do valů, drcení klestu se zapravováním drtě do půdy apod.). Termíny těžby: přednostně září-březen (netýká se nahodilé těžby SM, BO a MD).

Soustředování dříví - Prostředky: vyvážecí soupravy (přednostně), UKT, SLKT s nízkotlakými pneumatikami, koňe.

Soustředování dříví provádět za dostatečné únosnosti půdy (za sucha nebo za zámrazu), šetrně k vegetaci a půdě.

Termíny soustředování: přednostně září-březen (netýká se nahodilé těžby SM, BO a MD); termíny odvozu listnatého dříví z lesa: přednostně do 30. 4. (včas neodvezené vytěžené dříví může působit jako ekologická past pro vzácné druhy hmyzu vázané na mrtvé dřevo).

Poznámka

Myslivost:

- Usilovat o udržování stavů býložravé zvěře umožňujících úspěšné odrůstání zmlazení dřevin PDS v lesích EVL.

Náhrada újmy:

- Případné oprávněné nároky na náhradu újmy za ztížené lesní hospodaření mohou vlastníci nebo nájemci pozemků uplatnit v souladu s § 58 zákona č. 114/1992 Sb a s vyhláškou č. 335/2006 Sb.